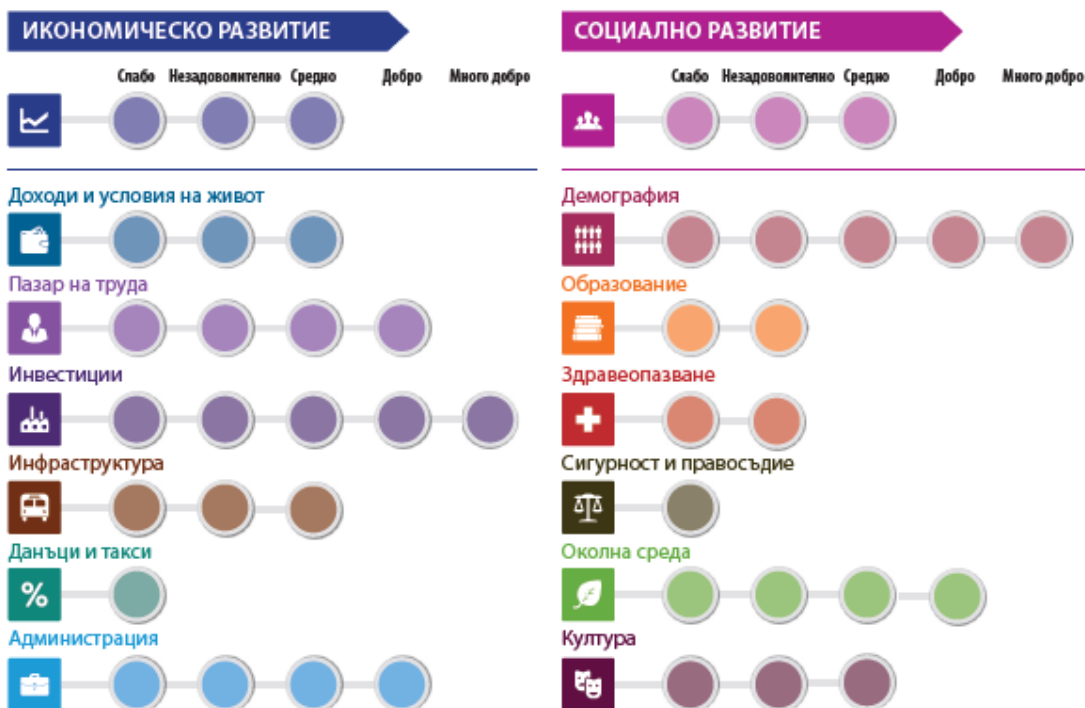

ОБЛАСТ БУРГАС

И през 2016 г. брутният вътрешен продукт на човек от населението нараства с бързи темпове, но нивото му остава под средното за страната. Заплатите и доходите в областта също продължават да нарастват, но все още не достигат средните за страната нива. Повишаването на коефициента на икономическа активност е съпроводено от едновременно повишаване на коефициента на заетост и намаление на този на безработицата, въпреки че подобряването и на трите показателя е по-бавно от това в страната. Бургас остава сред областите с най-динамично и високо ниво на бизнес и инвестиционната активност в страната. Делът на автомагистралите и първокласните пътища остава сравнително висок. Усреднените размери на разглежданите местни данъци и такси в общините в област Бургас като цяло са по-високи от средните в страната. През 2017 г. покритието на кадастралната карта в областта се увеличава значително.

Подобно на тенденцията в страната, населението в област Бургас продължава да застарява, въпреки че и през 2017 г. процесът не е толкова бърз. За трета поредна година през 2018 г. средният успех от матурите по български език и литература в областта е под средния за страната. Относителния недостиг на лекари и ограничената леглова база в областта са свързани и със сравнително нисък относителен брой на преминалите болни за лечение. Бургас продължава да е областта с най-голям относителен брой на регистрираните престъпления срещу личността и собствеността в страната, което кореспондира със сравнително ниска разкриваемост. Замърсяването на атмосферата с въглероден диоксид остава значително по-ниско от средното за страната. Интересът към местните кина и театри остава по-висок от средните за страната нива, но относителният брой на посещенията в музеите и библиотеките в областта изостава.

ИКОНОМИЧЕСКО РАЗВИТИЕ

През 2015 и 2016 г. брутният вътрешен продукт на човек от населението в област Бургас отново започва да нараства, но дори сравнително високите темпове на растеж не могат да компенсират спадовете и колебливия ръст в началните години на икономическата криза. През 2016 г. брутният вътрешен продукт в Бургас достига 11 372 лв. на човек при 13 206 лв. на човек в страната. Заплатите и доходите в областта също продължават да нарастват, но все още не достигат средните за страната нива. Тези процеси водят и до спад на делът на населението, живеещо с материални лишения в областта, въпреки че той остава по-висок от средния и през 2017 година. Малко по-висок остава и делът на населението, живеещо под националната линия на бедност в областта в сравнение със средната стойност за страната.

Икономическата активност в областта продължава да се повишава и през 2017 г. достига 71,0% (при 71,3% в страната). Повишаването на коефициента ѝ е съпроводено от едновременно повишаване на коефициента на заетост и намаление на този на безработицата, въпреки че подобряването и на трите показателя е по-бавно от това в страната. През 2017 г. заетостта в областта достига 64,8% (при 66,9% в страната), а безработицата – 8,6% (при 6,2% в страната). По-бързото развитие на пазара на труда в областта е ограничено от сравнително неблагоприятната образователна структура на работната сила, въпреки подобрението ѝ през последните две-три години. През 2017 г. делът на населението на възраст 25-64 г. с висше образование в областта е 25% (при 28% в страната), а това с основно и по-ниско образование – 22% (при 17% в страната).

Бургас остава сред областите с най-динамично и високо ниво на бизнес и инвестиционната активност в страната. Броят на нефинансовите предприятия достига 73 на хиляда души от населението в областта през 2016 г. при средно 57 предприятия на хиляда души в страната. Относителният обем на чуждестранните преки инвестиции продължава да е над средните за страната нива. Към края на 2016 г. чуждите инвестиции в областта достигат 4 231 евро на човек (при 3 310 евро на човек в страната). Усвояването на европейски средства също нараства. Към 30 юни 2018 г. стойността на изплатените суми на бенефициенти по оперативните програми в областта достига 1 552 лв. на човек (при 1 543 лв. на човек в страната). В рамките на областта най-голям е относителният обем на изплатените средства в община Созопол, а най-малко – в община Сунгурларе. През 2016 г. в областта се наблюдава спад за втора поредна година на относителния обем на разходите за придобиване на дълготрайни материални активи.

Гъстотата на пътната и железопътна мрежи в областта остава по-ниска от средната за страната. Делът на автомагистралите и първокласните пътища обаче остава по-висок (26% при 19% в страната), което се отразява в сравнително по-доброто, макар и с малко, качество на пътната настилка в областта. Делът на домакинствата с достъп до интернет, както и делът на използващите го лица в областта остават по-ниски от средните в страната.

Усреднените размери на разглежданите местни данъци и такси в общините в област Бургас като цяло са по-високи от средните в страната, а през 2018 г. никой от тях в областта не е променен. По-високи от средните за страната са усреднените ставки върху търговията, превозните средства, прехвърлянето на собственост и таксиметровия превоз, а по-ниски – върху недвижимите нежилищни имоти на юридическите лица, както и таксата за битови отпадъци.

Самооценките на администрацията показват, че електронното правителство се развива сравнително добре и през 2018 г., но предоставянето на услуги на „едно гише“ изостава. През 2018 г. оценката за активна прозрачност на общините в областта се повишава, но ръстът е почти двойно по-нисък от средния за страната и областта губи преднината си от предходните години. През 2017 г. покритието на кадастралната карта в областта се увеличава от 22% до 31% (при 37% в страната), благодарение на включването на нови територии в общините Бургас, Приморско и Созопол. В общините Айтос и Руен покритието на кадастъра остава 0%.

СОЦИАЛНО РАЗВИТИЕ

Подобно на тенденцията в страната, населението в област Бургас продължава да застарява, въпреки че и през 2017 г. процесът не е толкова бърз. Раждаемостта в областта продължава да е по-висока от средната за страната, а Бургас остава сред малкото области с повече заселени отколкото изселени жители. Коефициентът на естествен прираст в областта през 2017 г. е -4,3‰ (при -6,5‰ в страната), а този на механичен прираст се повишава отново до 1,6‰ (при -0,8‰ в страната). Коефициентите на възрастова зависимост в областта също са значително по-благоприятни от средните за страната. Коефициентът на възрастова зависимост като отношение на населението на 65 и повече години към това на 0-14 г. в област Бургас е 123% при 148% в страната. Делът на градското население, както и гъстотата на населението в областта са сравнително високи.

Нетният коефициент на записване на населението в V-VIII клас в област Бургас се повишава заедно с тенденцията в страната и стойността му остава съизмерима със средната и през 2017 година. Близко до средните за страната стойности са и дяловете на второгодниците и отпадналите от основното и средното образование в областта. За трета поредна година през 2018 г. средният успех от матурите по български език и литература в областта е под средния за страната. В същото време обаче, делът на слабите оценки на учениците от областта е равен със средния за страната. Бургас е сред областите със сравнителен недостиг на преподаватели в основното и средно образование.

Бургас е сред областите със сравнително висок недостиг на лекари и през 2017 г. – както на общопрактикуващи, така и на специалисти. Легловата база в местните многопрофилни болници се увеличава, но все още изостава спрямо средните за страната нива. През 2017 г. в болниците в областта има 3,4 болнични легла на хиляда души от населението при 4,9 на хиляда души в страната. Относителния недостиг на лекари и ограничената леглова база в областта са свързани и със сравнително нисък относителен брой на преминалите болни за лечение. През 2017 г. през многопрофилните болници в областта са преминали 182 болни за лечение на хиляда души от населението при 242 на хиляда души в страната.

Натовареността на наказателните съдиите в окръжния съд в областта продължава да е леко по-ниска от средната за страната, което се отразява на бързината на правораздаването и през 2017 година. Един съдия в област Бургас разглежда средно по 8,8 наказателни дела месечно (при 9,6 дела месечно на съдия в страната), делът на делата, приключили в 3-месечен срок е 92% (при 91% в страната), а на висящите – 7% (при 9% в страната). В същото време Бургас продължава да е областта с най-голям относителен брой на регистрираните престъпления срещу личността и собствеността в страната – 18 на хиляда души (при 13 на хиляда души в страната) през 2017 г., въпреки че за втора поредна година броят им намалява. Високото ниво на престъпност кореспондира със сравнително ниска разкриваемост. През 2017 г. делът на разкритите престъпления в областта е 35% при средно 45% в страната.

Делът на населението в селища с обществена канализация и с достъп до пречиствателни станции за отпадъчни води в областта е по-висок от средните за страната нива и през 2016 година. Замърсяването на атмосферата с въглероден диоксид също остава значително по-ниско от средното за страната. През 2016 г. вредните емисии в областта са 85 тона на кв. км при 281 т на кв. км в страната. Относителният обем на образуваните битови отпадъци в областта намалява значително през 2016 г. и става по-нисък от средния в страната.

Интересът към местните кина и театри остава по-висок от средните за страната нива, но относителният брой на посещенията в музеите и библиотеките в областта изостава. През 2017 г. в областта са регистрирани 855 посещения на местните кина на хиляда души населението (при 778 на хиляда души в страната). Сравнително малко пък са посещенията на библиотеките в областта – 122 на хиляда души (при 604 на хиляда души в страната).

Ключови показатели за област Бургас

Индикатори на икономическото развитие	2013	2014	2015	2016	2017
БВП на глава от населението (лв., текущи цени)	9 846	8 714	10 310	11 372	n.a.
Средногодишен доход на лице от домакинството (лв.)	4 234	4 182	4 275	4 592	5 037
Средна годишна брутна заплата на нает (лв.)	8 212	8 834	9 102	9 540	n.a.
Относителен дял на бедните спрямо линията на бедност за страната, %	21,4	22,4	19,5	23,8	n.a.
Коефициент на икономическа активност на населението на 15-64 години (%)	67,5	67,8	69,4	69,9	71,0
Коефициент на заетост на населението на 15-64 години (%)	58,9	60,3	62,2	63,6	64,8
Коефициент на безработица на населението на 15-64 години (%)	12,7	11,0	10,3	9,0	8,6
Дял на населението с висше образование, 25-64 г. (%)	20,2	18,8	19,3	23,1	24,8
Брой на нефинансови предприятия на 1000 души от населението	67	69	71	73	n.a.
Разходи за придобиване на дълготрайни материални активи (лв./човек)	4 553	4 471	3 578	2 357	n.a.
Чуждестранни преки инвестиции в предприятията от нефинансовия сектор с натрупване (евро/човек)	5 885	2 262	4 124	4 231	n.a.
Дял на домакинствата с достъп до интернет (%)	44,8	51,6	63,2	60,3	60,0
Дял на пътната настилка в добро състояние (%)	27,1	35,0	39,5	42,0	40,1
Покритие на кадастъра (%)	16,3	16,3	20,7	22,0	31,1
Индикатори на социалното развитие	2013	2014	2015	2016	2017
Коефициент на естествен прираст на населението (‰)	-3,0	-3,2	-3,4	-3,6	-4,6
Коефициент на механичен прираст на населението (‰)	3,7	2,5	2,7	0,8	-3,4
Среден успех от матурите по БЕЛ	4,19	4,26	4,22	4,08	4,1
Процент оценки на матурите по БЕЛ под среден 3,00	6,98	6,14	7,05	10,13	9,8
Нетен коефициент на записване на населението в V-VIII клас, %	80,1	78,5	79,0	77,7	87,7
Дял на здравноосигурените лица (%)	83,2	83,8	85,2	84,3	83,9
Постъпили болни за лечение в МБАЛ на 1000 души от населението	166,1	102,4	166,9	178,1	182,3
Регистрирани престъпления срещу личността и собствеността на 1000 души	20,0	19,2	20,2	18,8	18,1
Разкрити престъпления срещу личността и собствеността от регистрираните през годината (%)	26,9	28,1	33,5	38,4	35,3
Дял на висящите наказателни дела (%)	7,3	8,9	6,5	8,8	7,4
Дял на населението с достъп до канализация, свързано с пречиствателни станции за отпадни води (%)	61,2	61,4	64,9	65	n.a.
Емисии на въглероден диоксид в атмосферата, тонове вредни емисии/кв. км	90,2	74,7	76,8	85	n.a.
Посещения в кината на 1000 души от населението	845	927	873	880	855
Посещения в театрите на 1000 души от населението	317	361	333	312	340